

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
СОВЕТЫНЫҢ Ш ЧАКЫРЫЛЫШ XXXIII СЕССИЯСЕ**

КАРАР №147

Мөслим авылы

«24» май 2019 ел

**Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты
турындагы нигезләмәне раслау хакында**

Мөслим муниципаль районы прокурорының 17.04.2009 елдагы 02-08-01-2019 номерлы протестын караганнан соң, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Уставының 44 статьясы нигезендә Мөслим муниципаль районы Советы **КАРАР КЫЛДЫ**:

1. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты турындагы нигезләмәне яңа редакциядә расларга (1 нче кушымта).

2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Мөслим муниципаль районы Советының» Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты турындагы нигезләмәне яңа редакциядә раслау хакында «2015 ел, 19 февраль, 222 нче карары үз көчен югалткан дип санау турында» 2015 ел, 19 февраль, 222 нче карары

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга.

Мөслим муниципаль районы
Башлыгы урынбасары,
Мөслим муниципаль районы
Советы рәисе урынбасары

А.М.Әхмәтжанов

Татарстан Республикасы Мөслим
муниципаль районы Советы
карары белән расланды
_____ ел № _____

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет) Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы жирле үзидарә органы булып тора.

1.2. Башкарма комитет үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар һәм Россия Федерациясенен, Татарстан Республикасының башка норматив-хокукый актлары, Мөслим муниципаль районының норматив-хокукый актлары, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Уставы, шулай ук әлеге Нигезләмәгә таяна.

1.3. Башкарма комитет үз эшчәнлеген муниципаль район территориясендә Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенен башкарма органнары, территориаль федераль башкарма хакимият органнары, муниципаль район жирлекләренен жирле үзидарә органнары, оешмалар һәм ижтимагый берләшмәләр белән берлектә алып бара.

2. Юридик статус

2.1. Башкарма комитет юридик зат булып тора.

2.2. Башкарма комитетның исеме язылган мөһер, штамплар, бланклар, Россия Федерациясе законнары нигезендә банк учреждениеләрендә исәп-хисап һәм башка счетлары бар. Башкарма комитет мөлкәт һәм милек булмаган хокукларны һәм бурычларны сатып алырга һәм гамәлгә ашырырга, судта гариза бирүче яки жавап бирүче булып чыгыш ясарга хокуклы, мөстәкыйль баланска ия.

2.3. Башкарма комитет урнашкан урыны: Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Мөслим муниципаль районы, Мөслим авылы, Пушкин урамы, 41 нче йорт.

3. Башкарма комитетның төп бурычлары һәм функцияләре

3.1. Башкарма комитет Татарстан Республикасы муниципаль районы территориясендә жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү, федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль район жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләр, шулай ук килешүләр

нигезендә муниципаль район составына керүче жирлекләрнең жирле үзидарә органнары тарафыннан тапшырылган вәкаләтләрне гамәлгә ашыру буенча бурычларны тормышка ашыруны оештыра.

3.2. Башкарма комитет компетенциясенә жирле әһәмияттәге түбәндәге мәсьәләләр керә:

- муниципаль район халкы, Мөслим муниципаль районы Советы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә кабул ителгән карарларның, Башкарма комитет житәкчесе карарлары һәм күрсәтмәләренә үтәлешен оештыру;

- муниципаль район бюджеты проектына раслау өчен Мөслим муниципаль районы Советына формалаштыру, тәкъдим итү (Мөслим муниципаль районы Советы һәм депутатлар эшчәнлегенә бәйле чыгымнардан тыш);

- федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Мөслим муниципаль районы Уставы һәм Мөслим муниципаль районында бюджет процессы турындагы Нигезләмә нигезендә муниципаль район бюджетының үтәлеше;

- Мөслим муниципаль районы Советы тарафыннан расланган тиешле нигезләмә нигезендә Мөслим муниципаль районы муниципаль милкәндәге мөлкәт белән файдалану һәм эш итү;

- муниципаль мәгариф оешмаларында төп гомуми белем бирү программалары буенча һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирүне оештыру (федераль дәрәжә белем бирү стандартлары нигезендә төп гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыруны финанс ягынан тәмин итү вәкаләтләрәнән тыш), муниципаль мәгариф оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне оештыру (Балаларга өстәмә белем бирүдән тыш), финанс белән тәмин итү (Россия Федерациясе субъекты дәрәжәт хакимияте органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла), балаларны карау һәм карау, балаларны муниципаль мәгариф оешмаларында тоту өчен шартлар тудыру, муниципаль белем бирү оешмаларын төзү, үзгәртеп кору, бетерү (муниципаль районнарның жирле үзидарә органнары тарафыннан югары белем бирү оешмаларын булдырудан тыш), муниципаль белем бирү оешмаларын гамәлгә куючыларның функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыру, муниципаль белем бирү оешмаларының биналарын һәм корылмаларын карап тотуны тәмин итү, алар янәшәсендәге территорияләргә төзекләндерү, мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми һәм урта гомуми белем бирү программалары буенча белем алырга тиешле балаларны исәпкә алу, муниципаль белем бирү оешмаларын муниципаль районның, шәһәр округының конкрет территорияләргә беркетү, мәгариф өлкәсендә законда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

- муниципаль район территориясендә халыкка медицина ярдәме күрсәтү өчен шартлар тудыру (Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган халыкка түләүсез медицина ярдәме күрсәтү буенча дәрәжәт гарантияләренә территорияль программасы нигезендә башкарма хакимиятнең федераль органы карамагындагы медицина оешмаларында халык медицина ярдәме белән тәмин ителә торган территорияләр исемлегенә кертелгән жирлекләрдән тыш) ;

- жирлекара характердагы әйләнә-тирә мохитне саклау чараларын оештыру;

- көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын утильләштерү һәм эшкәртүне оештыру;

- муниципаль районның территориаль планлаштыру схемаларын раслау, территорияне планлаштыру буенча муниципаль районның территориаль планлаштыру схемасы нигезендә эзерлэнгән документларны раслау, муниципаль район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмати системасын алып бару, муниципаль район чикләрендәге жир кишәрлекләрен муниципаль ихтыяжлар өчен сатып алу юлы белән резервлау һәм тартып алу;

- реклама конструкцияләрен урнаштыру схемасын раслау, муниципаль район территориясендә реклама конструкцияләрен урнаштыруга һәм эксплуатациялүгә рөхсәт бирү, мондый рөхсәтләрне юк итү, муниципаль район территориясендә үз белдеге белән урнаштырылган реклама конструкцияләрен демонтажлау турында күрсәтмәләр бирү, "реклама турында"2006 елның 13 мартындагы 38-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә башкарыла.;

- жирлекләрнең архив фондларын саклауны да кертеп, муниципаль архивны Формалаштыру һәм эчтәлеге;

- муниципаль район территориясендә жирлекара жирләү урыннарын карап тоту, ритуаль хезмәтләр оештыру;

- муниципаль район составына керүче авыл жирлекләрен элемент, жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү белән тәмин итү өчен шартлар тудыру;

- жирлекара китапханәләр тарафыннан халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне оештыру, аларның китапханә фондларының сакланышын тәмин итү һәм комплектлау;

- муниципаль район составына керүче авыл жирлекләрен мәдәният оешмалары хезмәтләре һәм ял оештыру буенча хезмәтләр белән тәмин итү өчен шартлар тудыру.;

- муниципаль район составына керүче жирлекләрдә жирле традицион халык сәнгәтен үстерү өчен шартлар тудыру.;

- муниципаль район составына керүче жирлекләрнең бюджет тәмин ителеше дәрәжәсен муниципаль район бюджеты акчалары исәбеннән тигезләү.;

- Гражданнар оборонасы, халыкны һәм муниципаль район территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау чараларын оештыру һәм тормышка ашыру;

- муниципаль район территориясендә дөвалау-савыктыру урыннарын һәм жирле эһәмияттәге курортларны булдыру, үстерү һәм саклауны тәмин итү, шулай ук жирле эһәмияттәге махсус сакланыла торган табигать территорияләреннән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру;

- муниципаль район территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләрне һәм учреждениеләрне мобилизация эзерләү чараларын оештыру һәм тормышка ашыру;

- су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын тәмин итү, аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау буенча чараларны тормышка ашыру;

- жирлекләрдә авыл хужалыгы житештерүен үстерү, авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарын киңәйтү өчен шартлар тудыру, кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм итү, социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга, хәйрия эшчәнлегенә һәм иреклеләр эшчәнлегенә ярдәм итү;

- муниципаль район территориясендә физик культура һәм массакүләм

спортны үстерү өчен шартлар тәмин итү, муниципаль районның рәсми физкультура-сәламәтләндрү һәм спорт чараларын үткәрүне оештыру;;

- балалар һәм яшьләр белән эшләрү буенча жирлекара характердагы чараларны оештыру һәм гамәлгә ашыру;

- Россия Федерациясе су законнарында билгеләнгән чикләрдә су объектлары милекчесе вәкаләтләрен гамәлгә ашыру, шәхси һәм көнкүреш ихтыяжлары өчен гомуми файдаланудагы су объектларыннан файдалану кагыйдәләрен билгеләү, гражданның гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр буе полосаларына иреккә үтеп керүен тәмин итүне дә кертәп;

- муниципаль урман контролен тормышка ашыру;

- махсус икътисадый зона территориясендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру;

- муниципаль район ихтыяжлары өчен ясалма жир кишәрлекләре булдыру өчен кирәккә эшләрне башкаруны тәмин итү, федераль закон нигезендә ясалма жир участогы төзү турында килешү төзү хокукына ачык аукцион үткәрү;;

- муниципаль район чикләрендә коррупциягә каршы тору чараларын гамәлгә ашыру.

- гамәлдәге законнар белән Башкарма комитет компетенциясенә кертелгән жирле әһәмияттәге башка мәсьәләләр.

4. Башкарма комитет вәкаләтләре

Башкарма комитет куелган бурычларны тормышка ашыру һәм үз функцияләрен гамәлгә ашыру өчен түбәндәге вәкаләтләрен башкара ала.

4.1. Планлаштыру, бюджет, финанс һәм исәпкә алу өлкәсендә башкарма комитетның вәкаләтләре.

Планлаштыру, бюджет, финанс һәм исәпкә алу өлкәсендә башкарма комитет түбәндәге вәкаләтләрен гамәлгә ашыра::

а) билгеләнгән тәртиптә муниципаль район территориясендә урнашкан предприятие, учреждениеләр, оешмалардан, халык мәнфәгатләренә кагылышлы экологик һәм башка нәтижеләргә ия булган проектлар һәм чаралар турында кирәккә белешмәләр ала, мондый планнар һәм чаралар өчен мәжбүри рәвештә килештерүне гамәлгә ашыра;

б) муниципаль районның социаль-икътисадый үсеш планнары проектлары, шулай ук муниципаль район территориясендә урнашкан барлык милек рәвешендәге предприятиеләрне һәм оешмаларны урнаштыру, үстерү һәм специализацияләү планнары проектлары буенча тиешле органнарга тәкъдимнәр кертә, алар буенча нәтижеләр бирә;

в) муниципаль районның икътисадый һәм социаль үсеш белән идарә итү өчен кирәккә жир һәм башка балансларын, финанс, акчалата керемнәрен, хезмәт ресурслары һәм халыкны эш белән тәмин итүне тәмин итә;

г) муниципаль район Советына эшли, раслау өчен тәкъдим итә һәм муниципаль район бюджетын башкара;

д) законнар нигезендә муниципаль район территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм оешмаларның исәп-хисап торышын контрольдә тотуны гамәлгә ашыра, Дәүләт статистикасы органнарына ярдәм күрсәтә, алардан кирәккә статистик мәгълүматлар ала;

е) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясен гамәлгә ашыра;

ж) Мөслим муниципаль районы Советы карарлары нигезендә кредитлар ала

һәм бирә;

з) муниципаль районның вәкиллеке органы карарлары нигезендә муниципаль гарантияләр бирә;

и) гамәлдәге законнарда каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

4.2. Муниципаль милектән файдалану һәм алар белән эш итү буенча Башкарма комитет вәкаләтләре, аның муниципаль район территориясендәге предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар белән үзара мөнәсәбәтләре.

Башкарма комитет:

а) муниципаль предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар эшчәнлеген координацияли;

б) муниципаль милекне куллануны контрольдә тотә;

в) муниципаль предприятие, учреждение житәкчеләренең аларның эшчәнлеге турында хисапларын тыңлай;

г) муниципаль район территориясендә төрле милек рәвешләрендәге хужалык субъектлары булдыруга ярдәм итә;

д) билгеләнгән тәртиптә муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар белән хезмәттәшлек итү, муниципаль район территориясен икътисадый һәм социаль яктан үстерү, халык куллану товарлары һәм башка продукция житештерүгә, хезмәт күрсәтүгә килешүләр төзи;

е) гамәлдәге законнарда каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

4.3. Муниципаль районның социаль-икътисади үсешен матди-техник тәэмин итү өлкәсендә башкарма комитет вәкаләтләре.

Муниципаль районның социаль-икътисадый үсешен матди-техник тәэмин итү өлкәсендә башкарма комитет:

а) муниципаль районның икътисади һәм социаль үсеш планында каралган чараларны һәм программаларны матди-техник тәэмин итүне гамәлгә ашыра;

б) жирле базарга үз продукциясен, товарларын һәм хезмәтләрен жәлеп итү өчен барлык милек рәвешләрендәге предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар белән хезмәттәшлек итә;

в) билгеләнгән тәртиптә муниципаль заказ урнаштыра;

г) гамәлдәге законнарда каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

4.4. Авыл хужалыгы һәм жирдән файдалану һәм табигатьне саклау өлкәсендә башкарма комитет вәкаләтләре.

Авыл хужалыгы, жирдән файдалану, табигатьне саклау өлкәсендә башкарма комитет түбәндәге вәкаләтләрне башкара:

а) Мөслим муниципаль районы Советы билгеләнгән тәртип нигезендә муниципаль милектә булган жир кишәрлекләре белән идарә итә һәм эш итә;;

төзелеш белән бәйле максатлар өчен гражданның муниципаль милектәге жир кишәрлекләре бирә;

муниципаль милектә булган жир кишәрлекләрен сату-алу һәм арендау шартнамәләре төзи;

дәүләт һәм муниципаль милектә булган жирләрдән жир кишәрлекләрен сайлау һәм формалаштыру актларын раслай;

жир кишәрлекләрен сату буенча торглар (аукционнар, конкурслар) оештыра һәм үткәрә;

ачык сервитутлар билгели һәм туктата; муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен резервлай; муниципаль районның тиешле территориясендә

үткәрелә торган жир төзелеше планнары буенча нәтижәләр бирә;

законнар нигезендә, тиешле муниципаль район территориясендә су, жир асты байлыктарыннан, атмосфера һавасыннан, үсемлекләр һәм хайваннар дөньясыннан, башка табигый ресурслардан файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә идарә итүне гамәлгә ашыра;

Россия Федерациясе су законнары белән билгеләнгән чикләрдә су объектлары милекчесе вәкаләтләрен гамәлгә ашыру, гражданның гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр буе полосаларына ирекле үтеп керүен тәмин итүне дә кертеп;

б) муниципаль район территориясендә әйләнә-тирә мохитне саклау буенча чаралар үткәрүне тәмин итә;

в) муниципаль район территориясендә гигиена һәм санитар-эпидемиологик чаралар үткәрүне оештыра, шулай ук санитар кагыйдәләрен, нормаларны һәм гигиена нормативларын үтәүне тәмин итә;

г) халыкка экологик хәл турында хәбәр итә, табигый бәла-казалар һәм аварияләр булган очракта халыкның иминлеген тәмин итү буенча чаралар күрә, тиешле органнарға предприятиеләрнең, учреждениеләрнең, оешмаларның һәм гражданның әйләнә-тирә мохиткә куркыныч тудыручы, табигаттән файдалану турындагы законнарны бозучы гамәлләре турында хәбәр итә;

д) гамәлдәге законнарда каралган башка вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

4.5. Төзелеш, транспорт һәм элемент өлкәсендә башкарма комитет вәкаләтләре.

Төзелеш, транспорт һәм элемент өлкәсендә башкарма комитет түбәндәге вәкаләтләрен башкара:

а) муниципаль районның вәкиллеке органына муниципаль район территориясен үстерүнең шәһәр төзелеше планлаштыруы турында һәм аны төзү турында төзелеш кагыйдәләрен, муниципаль районның инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктурасын үстерү һәм төзекләндерү схемаларын һәм проектларын, башка шәһәр төзелеше документларын эзерли һәм раслауга кертә, расланган шәһәр төзелеше документларын тормышка ашыруны тәмин итә;

б) торак-коммуналь хужалык һәм житештерү билгеләнешендәге объектлар төзелеше проектларының үтәлешен контрольдә тотып, проектларга экспертиза үткәрә;

в) муниципаль берәмлек чикләре проекты эшли һәм аны раслау турында дөүләт хакимиятенә тиешле органына тәкъдимнәр кертә;

г) муниципаль берәмлекнең Жир һәм башка күчемсез милек объектларына инвентаризация үткәрүне оештыра һәм үткәрә;

д) билгеләнгән тәртиптә күчемсез милек объектларын төзүгә рөхсәт бирә;

е) жирле бюджет акчалары хисабына яисә өләшләп катнашу нигезендә төзелә торган социаль житештерү инфраструктурасы объектларын төзүгә һәм ремонтлауга заказ бирүче булып тора;

ж) муниципаль район территориясендә яңа житештерү объектларын урнаштыру турында тәкъдимнәрен карый һәм аларның төзелешен законнар нигезендә килештерә;

з) кабул итү комиссияләрен билгели, төзелештә тәмамланган торак-граждан билгеләнешендәге объектларны файдалануга алу турында актлар раслый, шулай ук муниципаль районның муниципаль милкенә караган башка төзелеш белән тәмамланган объектларны файдалануга алуда катнаша;

и) предприятиене, башка оешмаларны муниципаль районда эшләрне башкару өчен төзелеш куәтләрән, төзелеш материаллары житештерүне үстерүдә катнашырга жәлеп итә.;

к) законнар нигезендә халыкка транспорт хезмәтләре күрсәтү һәм халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру өчен шартлар тудыра;

л) элементә предприятиеләре белән хезмәттәшлек итә, жирле радио, телевидение үсешен тәмин итә;

м) гамәлдәге законнарда каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

4.6. Муниципаль район халкына торак хужалыгы, коммуналь-көнкүреш һәм сәүдә хезмәте күрсәтү өлкәсендә башкарма комитет вәкаләтләре.

Муниципаль район халкына торак хужалыгы, коммуналь-көнкүреш һәм сәүдә хезмәте күрсәтү өлкәсендә башкарма комитет түбәндәге вәкаләтләрне башкара:

а) муниципаль милек составына керүче муниципаль торак фондыннан, коммуналь һәм юл хужалыгы объектларыннан, сәүдә, жәмәгать туклануы һәм халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларыннан файдалануны оештыра;

б) билгеләнгән тәртиптә муниципаль торак фондын бүлә, торак шартларын яхшыртуга мохтаж гражданнарны исәпкә алып бара һәм аларга муниципаль торак фонды йортларында торак урыннары бирә. Муниципаль районның вәкиллекле органы раслаган тәртип нигезендә йортларны һәм фатирларны хосусыйлаштыруны, сатуны, торак биналарны файдалануны гамәлгә ашыра;

в) Муниципаль милектәге торак фондны, коммуналь хужалык, сәүдә, жәмәгать туклануы һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын тиешенчә эксплуатацияләүне, муниципаль милектә булган су, газ, жылылык, энергия белән тәмин итү объектларының тотрыклы эшен контрольдә тотуны гамәлгә ашыра;

г) муниципаль милектә булмаган предприятиеләргә, учреждениеләргә, оешмаларга электр, канализация, жылылык һәм газ челтәрләре һәм автомобиль юллары корылмалары төзү планнары буенча бәяләмәләр бирә;

д) территорияләрне төзекләндерүне оештыра, бу эшкә килешү нигезендә предприятие, оешма, учреждениеләрне, шулай ук халыкны жәлеп итә; житештерү территорияләрен төзекләндерүне контрольдә тоту, яшелләндерү, яшел үсентеләр һәм сулыкларны саклауны гамәлгә ашыра, гражданнарның ял итү урыннарын булдыра; урамнарда һәм торак пунктларның башка өлешләренә исемнәр бирә, йортлар номерациясен билгели;

е) халык өчен уңайлы булган коммуналь хужалык, сәүдә, жәмәгать туклануы, муниципаль район халкына яңа хезмәт күрсәтү муниципаль предприятиеләренән эш режимын билгели;

ж) ярминкәләр оештыра; закон нигезендә сәүдә кагыйдәләрен үтәүне, сәүдә урыннарының санитар торышын контрольдә тоту;

з) зиратларны белә, башка жирләү урыннарын тиешле хәлдә тотуны тәмин итә;

и) гамәлдәге законнарда каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

4.7. Мәгариф, мәдәният, спорт һәм сәламәтлек саклау өлкәсендә башкарма комитет вәкаләтләре.

Мәгариф, сәламәтлек саклау һәм халыкка социаль хезмәт күрсәтү өлкәсендә башкарма комитет түбәндәге вәкаләтләрне башкара:

а) карамагындагы барлык муниципаль мәгариф, сәламәтлек саклау, социаль тәмин итү учреждениеләре, физкультура-спорт учреждениеләре белән идарә итә; аларның матди-техник тәмин ителешен тәмин итә; әлегә учреждениеләр

житәкчеләренең эшчәнлекләре турында хисапларны тыңлый;

б) муниципаль район территориясендә мәгариф учреждениеләре челтәрен үстерүне планлаштыра;

муниципаль район территориясендә мәдәни-агарту учреждениеләре эшен оештыра;

муниципаль милектә булган табигать, мәдәният, тарих һәйкәлләрен саклауны һәм файдалануны оештыра;

в) муниципаль район халкына социаль-көнкүреш, физкультура-спорт, туризм, кино - һәм видео хезмәт күрсәтү объектларын тәзи;

г) халыкның сәламәтлеген ныгыту һәм авыруларны профилактикалау буенча комплекслы программалар эшли;

д) муниципаль район территориясендә мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният һәм спорт өлкәсендә чаралар үткәрүне оештыра;

е) федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

4.8. Башкарма комитетның халыкны социаль яклау өлкәсендәге вәкаләтләре. Халыкны социаль яклау өлкәсендә башкарма комитет түбәндәге вәкаләтләрне башкара::

а) медицина-социаль экспертиза хезмәтенең дәүләт учреждениеләре белән хезмәттәшлек итә, үз компетенциясе кысаларында пенсиягә, пособияләргә өстәмәләр билгели һәм түли;

б) жирле бюджет акчалары исәбеннән ярдәм күрсәтелә торган затларны исәпкә алуны оештыра;

туендыручысын югалткан гаиләләрнең, инвалидларның һәм караучысыз калган өлкән яшьтәге гражданның торак һәм матди-көнкүреш шартларын яхшырту, шулай ук мохтаж гражданның социаль тәэмин итү чараларын күрә; хәрби хезмәткәрләр һәм аларның гаиләләре запасларына киткәннәр өчен кирәкле торак шартларын булдыруга ярдәм итә;

в) үз вәкаләтләре чикләрендә ана һәм балачакны саклауга, күп балалы гаиләләрнең тормыш шартларын яхшыртуга бәйле ташламалар һәм өстенлекләр бирә, ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны балалар йортларына, мәктәп-интернатларга һәм гаиләгә тәрбиягә алуны тәэмин итә.;

г) опека һәм попечительлек мәсьәләләрен закон нигезендә хәл итә, милек, балигъ булмаган балаларның акчалата кертемнәре белән алыш-бирешләргә ризалык бирә;

д) муниципаль район халкының мәшгульлеген күтәрү программаларын эшли һәм тормышка ашыра;

е) гамәлдәге законнарда каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

4.9. Хокук тәртибен тәэмин итү өлкәсендә башкарма комитет вәкаләтләре.

Хокук тәртибен тәэмин итү өлкәсендә башкарма комитет түбәндәге вәкаләтләрне башкара:

а) табигый бәла-казалар, экологик катастрофалар, эпидемияләр, эпизоотияләр, янгыннар, массакуләм тәртип бозулар очрагында кешеләрнең гомерен саклап калу һәм саклау, аларның сәламәтлеген һәм хокукларын яклау, матди кыйммәтләрне саклау, тәртип саклау, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар эшчәнлеген тәэмин итү, янгынга каршы чаралар үткәрүне оештыра, янгынга каршы чаралар үткәрүне оештыра;

б) муниципаль районның жәмәгать куркынычсызлыгы милициясе

бүлекчэләренен өстәмә санын билгели, үз компетенциясе кысаларында муниципаль районның эчке эшләр бүлеге эшчәнлегенә булышлык күрсәтә;

в) халыкны кабул итүне, шулай ук гражданның шикәятләрен, гаризаларын һәм тәкъдимнәрен карауны оештыра, алар буенча үз компетенциясе кысаларында кирәкле чаралар күрә;

г) гамәлдәге законнарда каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

5. Башкарма комитет житәкчесе

5.1. Муниципаль район башкарма комитетын муниципаль район башкарма комитеты житәкчесе (алга таба-Башкарма комитет житәкчесе) житәкли.

5.2. Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе булып, Мөслим муниципаль районы Уставы белән билгеләнгән вәкаләтләр вакытына конкурс нәтижәләре буенча Мөслим муниципаль районы Советы тарафыннан әлеге вазифага билгеләнүче зат тора, Башкарма комитет житәкчесе белән Мөслим муниципаль районы башлыгы килешү төзи.

5.3. Башкарма комитет житәкчесе үз эшчәнлегендә Мөслим муниципаль районы Советына, Мөслим муниципаль районы Башлыгына, район халкына, Башкарма комитетка йөкләнгән бурычларны үтәү һәм үз функцияләрен тормышка ашыру өчен шәхси җаваплылык тотта.

5.4. Башкарма комитет житәкчесе вакытлыча булмаганда, аның урынбасарларының берсе, Башкарма комитет житәкчесе һәм аның урынбасарлары арасында вазыйфаларны бүлү нигезендә, аның вазыйфаларын башкара.

5.5. Вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, Башкарма комитет житәкчесе аның урынбасарларының берсе муниципаль районның вәкиллеке органы карары нигезендә, конкурс нәтижәләре буенча Башкарма комитет житәкчесе вазыйфасына башка кандидатура билгеләнгәнче аның урынбасарларының берсен башкара.

5.6. Башкарма комитет житәкчесе үз вәкаләтләре чикләрендә карарлар һәм күрсәтмәләр чыгара. Башкарма комитет житәкчесенен хокукый актлары, әгәр актта башкасы каралмаган булса, кул куелган көннән үз көченә керә. Башкарма комитет житәкчесенен хокукый актлары муниципаль район территориясендә урнашкан предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, ижтимагый һәм дини берләшмәләр, шулай ук гражданны һәм вазыйфаи затлар тарафыннан үтәлергә тиеш.

Кеше һәм граждан хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы муниципаль хокукый актлар аларны рәсми бастырып чыгарганнан (халыкка житкерелгәннән) соң үз көченә керә.

Башкарма комитет житәкчесе үз урынбасарларының берсе-Башкарма комитет компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча хокукый актлар чыгару буенча вәкаләтләр бирергә хокуклы. Вәкаләтләрне тапшыру министр урынбасарының язма ризалыгы белән, боеру актын (күрсәтмәләрен) бастырып чыгару юлы белән гамәлгә ашырыла, алар нигезендә министр урынбасары актлар кабул итәргә хокуклы конкрет хокук мөнәсәбәтләре өлкәләре билгеләнергә тиеш. Вәкаләтләрне тапшыру урынбасарның вазыйфаи вазыйфаларын үзгәртүгә китерә, алар аның вазыйфа инструкциясендә чагылдырылырга тиеш.

5.7. Башкарма комитет житәкчесе:

- Башкарма комитет компетенциясенә караган барлык мәсьәләләренә хәл итү

буенча башкарма комитет, аның структур бүлекчэләре эшчәнлегенә гомуми житәкчелек итүне гамәлгә ашыра;

- Башкарма комитет исеменнән үз компетенциясе чикләрендә шартнамәләр төзи;

- муниципаль районның вәкиллекле органына Башкарма комитет структурасын эшли һәм раслауга тапшыра;

- Башкарма комитет штатын бюджетта расланган Башкарма комитетны тотуга акча чикләрендә мөстәкыйль рәвештә формалаштыра;

- Башкарма комитет аппаратының структур бүлекчэләре турында Нигезләмәне, Башкарма комитет аппараты хезмәткәрләренең вазифа инструкцияләрен, Башкарма комитет житәкчесе, Башкарма комитет урынбасарлары һәм Башкарма комитетның эшләр идарәчесе арасында вазыйфаларны бүлүне раслый;

- жирле (район) бюджетын үтәгәндә бюджет акчаларын бүлүче функцияләрен (муниципаль районның вәкиллекле органы һәм депутатлар эшчәнлегенә бәйлә акчалардан тыш)гамәлгә ашыра;

- Башкарма комитетның структур бүлекчэләре житәкчеләренең Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарына яисә жирле референдумда кабул ителгән норматив-хокукый актларга каршы килүче актларын муниципаль районның вәкиллекле органы яисә муниципаль район башлыгы тарафыннан юкка чыгара;

- муниципаль районның жирле бюджеты проекты, муниципаль районның социаль-икътисади үсеш планнарын һәм программаларын, шулай ук аларның үтәлеше турында хисапларны муниципаль районның вәкиллекле органына кертә һәм эшләнүне оештыра һәм раслауга кертә;

- Башкарма комитет житәкчесе урынбасарларын, Башкарма комитетның структур бүлекчэләре житәкчеләрен вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә, шулай ук аларга кызыксындыру һәм дисциплинар жаваплылык чараларын куллану мәсьәләләрен хәл итә. Башкарма комитетның башка хезмәткәрләрен мөстәкыйль рәвештә вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә, шулай ук аларга карата кызыксындыру һәм дисциплинар жаваплылык чараларын куллану мәсьәләләрен хәл итә;

- гамәлдәге законнарда һәм муниципаль район Уставында каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

5.8. Муниципаль район Советы белән хезмәттәшлек өлкәсендә башкарма комитет житәкчесе муниципаль район Советына кертә:

- Башкарма комитет структурасы турында тәкъдимнәр;

- муниципаль район Советының норматив хокукый актлары проектлары;

- жирле салымнар һәм җыемнарны билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгаруны, жирле бюджет акчаларыннан чыгымнарны гамәлгә ашыруны күздә тоткан тәкъдимнәр;

- муниципаль район Советының чираттан тыш утырышларын чакыру турында тәкъдимнәр;

- муниципаль район Советы утырышларының көн тәртибе турында тәкъдимнәр.

6. Башкарма комитет эшчәнлеген оештыру

6.1. Башкарма комитет структурасына Башкарма комитет житәкчесе, аның урынбасарлары, Башкарма комитет аппараты, бүлекләр һәм идарә керә.

6.2. Башкарма комитет аппаратына керми торган башкарма комитетның структур бүлекчәләре мөстәкыйль юридик затлар була ала.

6.3. Башкарма комитет структурасы Башкарма комитет житәкчесе тәкъдиме буенча муниципаль районның вәкилләклә органы тарафыннан раслана.

6.4. Башкарма комитет структурасы Башкарма комитет житәкчесе тәкъдиме буенча муниципаль районның вәкилләклә органы тарафыннан раслана.

6.5. Башкарма комитетның структур бүлекчәләре бердәм башлангыч нигезендә эш итүче житәкчеләр тарафыннан житәкчеләк ителә. Башкарма комитетның структур бүлекчәсе житәкчесе турыдан-туры Башкарма комитет житәкчесенә һәм структур бүлекчәнен эш юнәлешенә кураторлык итүче башкарма комитет житәкчесе урынбасарына, шулай ук Башкарма комитет житәкчесенә башка урынбасарларына буйсына.

7. Хезмәт мөнәсәбәтләре

7.1. Башкарма комитетта хезмәт итү-Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башкарыла торган муниципаль хезмәт. Башкарма комитетта муниципаль вазыйфаларда хезмәт итүче затлар муниципаль хезмәткәрләр булып торалар.

7.2. Башкарма комитет һәм муниципаль хезмәткәрләр (муниципаль хезмәткәрләр һәм техник хезмәткәрләр) арасындагы мөнәсәбәтләр хезмәт законнары, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары белән жайга салына.

7.3. Башкарма комитет һәм ведомство карамагындагы учреждениеләр һәм предприятиеләр житәкчеләре арасындагы мөнәсәбәтләр хезмәт законнары, граждан законнары, әлегә Нигезләмә белән жайга салына, алар белән хезмәт шартнамәләре төзелә.

7.4. Башкарма комитет хезмәткәрләренә хезмәт хакы законнарда һәм муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

7.5. Башкарма комитет Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында каралган хезмәтне саклау чараларын гамәлгә ашыра һәм законнарда билгеләнгән җаваплылык тотат.

8. Башкарма комитетның Мөлкәт һәм финанс эшчәнлеге

8.1. Башкарма комитет әлегә максатларга муниципаль район бюджетында каралган акчалар чикләрендә, шулай ук законнар белән тыелмаган башка чыганаclar хисабына финанслана.

8.2. Башкарма комитетның Финанс һәм икътисади нигезен түбәндәгеләр тәшкил итә: муниципаль район бюджеты акчалары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр, Башкарма комитет карамагына тапшырылган функцияләренә тәмин итү өчен булдырылган акчалар, шулай ук идарә функцияләрен гамәлгә ашыру өчен Башкарма комитетка тапшырылган башка муниципаль мөлкәт.

9. Башкарма комитетны бетерү һәм үзгәртеп кору

9.1. Башкарма комитетны бетерү һәм үзгәртеп кору федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында һәм муниципаль район жирле үзидарә органнарының норматив актларында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.
